

İÇİNDEKİLER

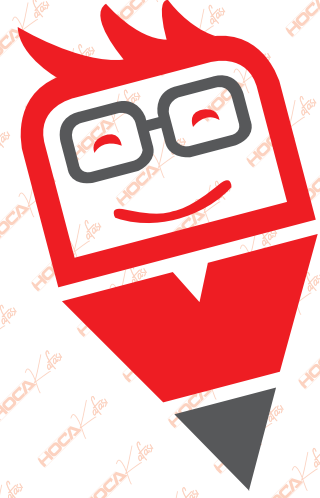
1. TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU	7
2. TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ	29
3. TÜRKİYE'NİN İKLİMİ	69
4. TÜRKİYE'NİN SU, TOPRAK VE BİTKİ VARLIĞI	99
5. TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLER	125
6. TÜRKİYE'DE NÜFUS VE YERLEŞME	135
7. TÜRKİYE'NİN EKONOMİK COĞRAFYASI	165
2020 - 2021 KPSS ÇIKMIŞ SORULARI	221

1. ÜNİTE

TÜRKİYE'NİN

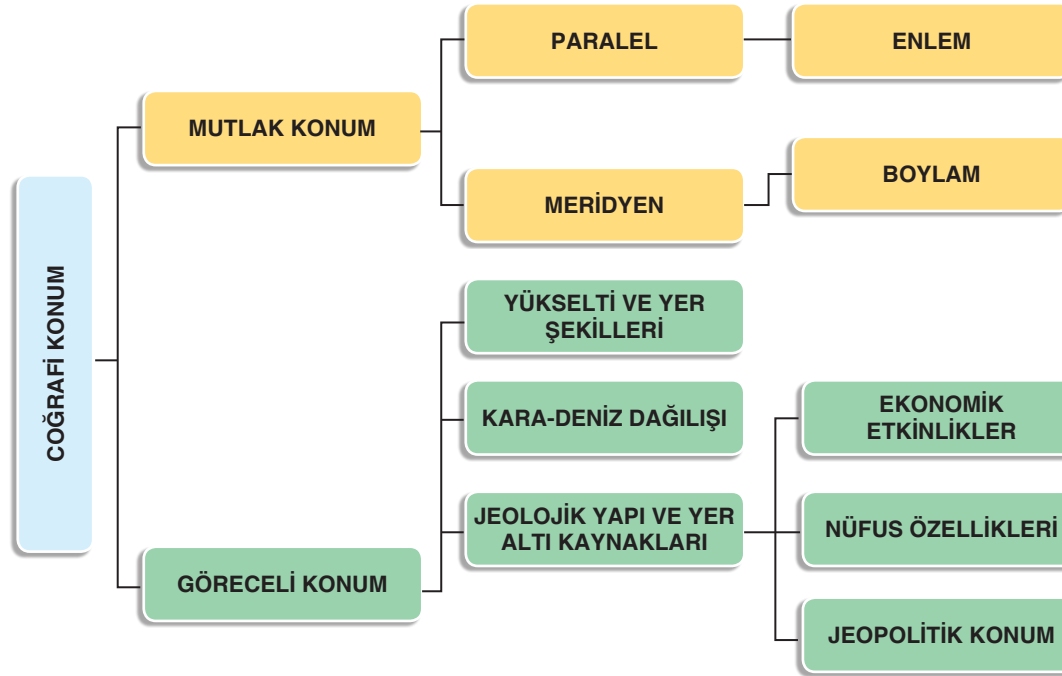
COĞRAFI

KONUMU

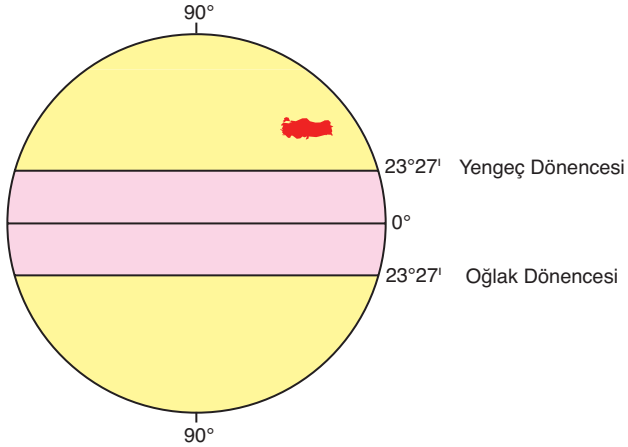
COĞRAFI KONUM

- › Herhangi bir merkezin Dünya üzerindeki yerine **coğrafi konum** denir.
- › Kısaca nerede sorusunun yanıtı coğrafi konumdur.
- › Coğrafi konum **mutlak** ve **göreceli konum** olmak üzere ikiye ayrılır.

1. Dört mevsim özellikleri görülür.
2. Batı rüzgarları sistemindedir.
3. Cephe yağışı görülür.
4. Akdeniz iklim kuşağındadır.

TÜRKİYE DÖNENCELER DIŞINDADIR

1. Güneş ışınlarını hiçbir zaman 90 derece ile almaz.
2. Gölge boyu hiçbir zaman sıfır olmaz.
3. Kuzey Yarım Küre'de ve dönenceler dışında olduğu için güney cephe daha sıcaktır. (Bakı)

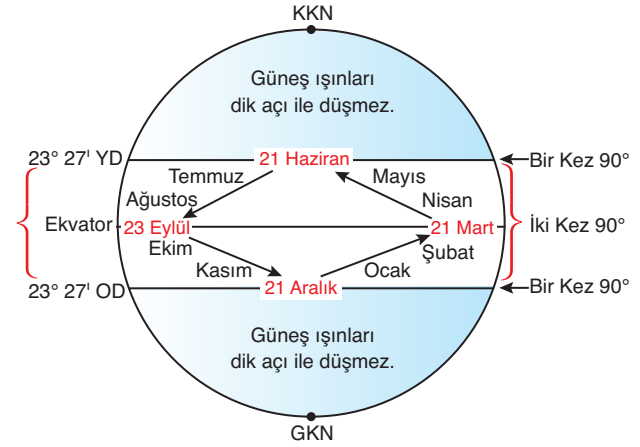

Not: Karadeniz kıyıları bakıya uymaz. Denizellikten dolayı kuzey cephe daha sıcaktır.

4. Kuzey Yarım Küre ve dönenceler dışında kaldığı için gölge yönü her zaman kuzeydir.

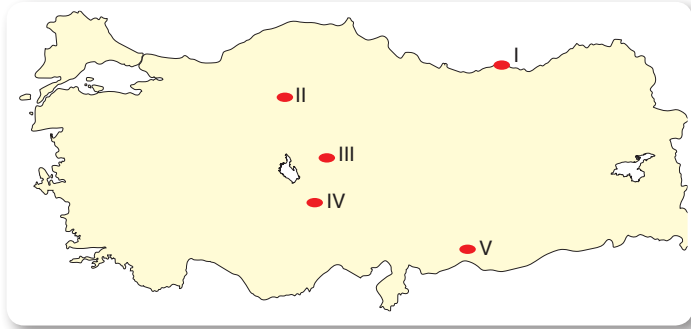
MEVSİM BAŞLANGIÇ TARİHLERİ

- Güneş ışınlarının dönencelere ve Ekvator'a 90 derece ile geldiği tarihler astronomik mevsim başlangıç tarihleri olarak kabul edilir.

ÜNİTE TESTİ

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yerlerin hangisinde Güneş ışınlarının atmosferdeki tutulma oranı en fazladır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. Aşağıdaki şehirlerin hangisindeki yıllık sıcaklık ortalaması enlem etkisi ile diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Trabzon   B) İzmir   C) Muğla
D) Çanakkale   E) Mersin

3. Bazı durumlar sıcaklık ve enlem ilişkisine ters düşer. Bu tip durumlara anormali denir.

Aşağıdakilerden hangisi anormaliye örnektir?

- A) Antalya'nın sıcaklık ortalamasının Çanakkale'den daha yüksek olması
B) Ankara'nın yaz mevsimindeki sıcaklık ortalamasının Samsun'dan daha fazla olması
C) Kış mevsiminde Erzurum'un Samsun'dan daha soğuk olması
D) Yaz mevsiminde Mardin'in Konya'dan daha sıcak olması
E) İzmir'in sıcaklık ortalamasının İstanbul'dan daha fazla olması

4. Aşağıdaki dağlardan hangisinde yerleşme üst sınırı daha yüksektir?

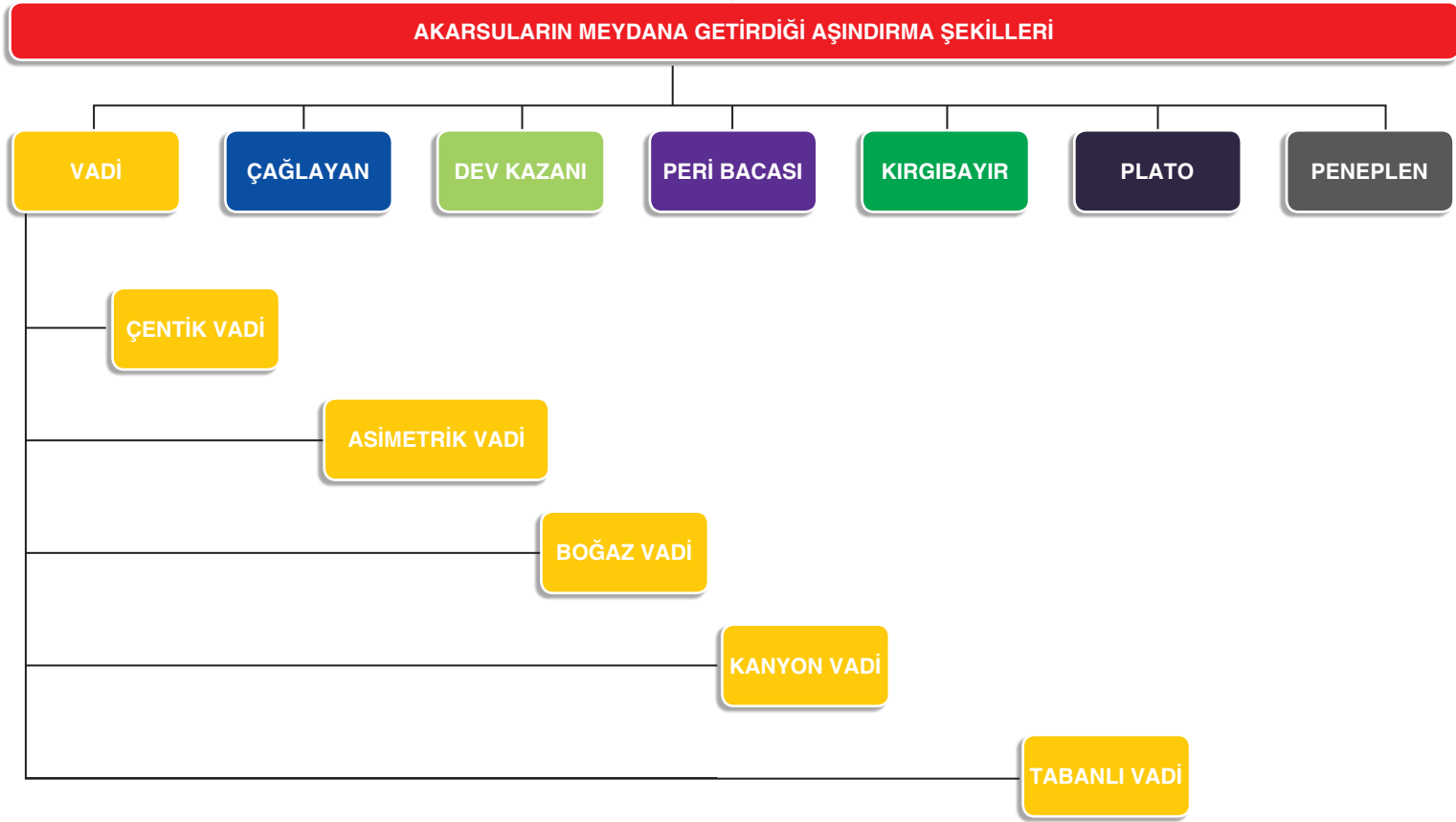
- A) Aladağlar   B) Erciyes Dağı   C) Kaz Dağı
D) Köroğlu Dağları   E) Küre Dağları

TÜRKİYE'NİN KIVRIM DAĞLARI

1. Yıldız Dağları	10. Canik Dağları	19. Murat Dağı	28. Akdağlar
2. Uludağ	11. Giresun Dağları	20. Emir Dağı	29. Çamlıbel Dağı
3. Samanlı Dağları	12. Kaçkar Dağları	21. Sultan Dağı	30. Tecer Dağı
4. Bolu Dağları	13. Karçal Dağları	22. Dedegöl Dağı	31. Güneydoğu Toros Dağları
5. Ilgaz Dağları	14. Mescit Dağları	23. Geyik Dağları	32. Mardin Dağı
6. Küre Dağları	15. Yalnızçam Dağları	24. Bolkar Dağları	33. Hakkari (Cilo) Dağları
7. Köroğlu Dağları	16. Allahuekber Dağları	25. Aladağlar	34. Nur (Amanos) Dağları
8. Sündiken Dağları	17. Aras Güneyi Dağları	26. Tahtalı Dağları	35. Akdağlar
9. Elmadağ	18. Simav Dağı	27. Binboğa Dağları	36. Bey Dağları

BULUNDUKLARI YERE GÖRE OVALAR

KIYI OVALARI

Akarsuların taşıdıkları malzemeyi denize veya deniz kıyısında biriktirmesi ile oluşan ovalardır.

Genel Özellikleri

- Alüvyal topraklardan oluşur.
- İklim ve su imkanı tarımsal faaliyetler için iç ovalara göre daha uygundur.
- Tarım, ulaşım ve sanayi sektörleri geliştiği için nüfus yoğunluğu fazladır.

İÇ OVALAR

İç kesimlerde çökme sonucu oluşan çukurların alüvyonlarla dolması sonucu oluşurlar. Büyük kısmı tektoniktir.

Genel Özellikleri

- Kıyı ovalara göre daha geniş yer kaplar fakat tarımsal verim ve çeşitlilik daha azdır.
- Büyük bir kısmında kuru tarım metotları kullanılır.
- Tarımsal üretimlerinde yıldan yıla dalgalanmalar fazladır.

OLUŞUMLARINA GÖRE OVALAR

TEKTONİK OVALAR

DELTA OVALARI

KARSTİK OVALAR

LAV ÖRTÜSÜ OVALARI

TÜRKİYEDEKİ BAZI ÖNEMLİ PLATOLAR, OLUŞUMLARI VE GENEL ÖZELLİKLERİ

BÖLGE	PLATO	OLUŞUM TİPİ	GENEL ÖZELLİKLERİ
MARMARA	Çatalca - Kocaeli	Aşınım Düzlüğü	Türkiye'nin en alçak platosudur. Nüfusun en fazla ve en yoğun olduğu, sanayinin en fazla geliştiği, turizmden elde edilen gelirin en fazla olduğu platodur. Kısaca İstanbul'la ilgili söylenecek her türlü özellik Çatalca-Kocaeli platosu için de geçerlidir.
EGE	Yazılıkaya	Tabaka Düzlüğü	İç Anadolu Bölgesi ile Ege Bölgesi arasında yer alır. Küçükbaş hayvancılık ve tahıl tarımı gelişmiştir.
AKDENİZ	Teke Taşeli	Karstik	Arazi karstik olduğu için tarıma uygun değildir. Nüfus seyrekir
GÜNEYDOĞU ANADOLU	Gaziantep Şanlıurfa Adıyaman	Tabaka Düzlüğü	Yaz ayları sıcak ve kurak geçer. Küçükbaş hayvancılık ve tahıl tarımı yaygındır.
DOĞU ANADOLU	Erzurum - Kars Ardahan	Volkanik	Ortalama yükseltisi en fazla olan platolardır. Yazlar serin ve yağışlı, kışlar ise çok soğuk ve kar yağışlıdır. Çayır bitki örtüsü nedeni ile çernezyom topraklar yaygındır ve büyükbaş hayvancılık gelişmiştir.
İÇ ANADOLU	Haymana Cihanbeyli Obruk Bozok Uzunvadi	Tabaka Düzlüğü	Küçükbaş hayvancılığın ve tahıl tarımının yaygın olduğu arazilerdir.
KARADENİZ	Perşembe	Aşınım Düzlüğü	Yayla yerleşmeleri görülür.

B) ÇEVRESİNDEKİ DENİZLER

Denizler, geç ısınıp geç soğuduğu için kıyı kesimlerde iklim daha ılımandır. Ayrıca nem miktarına bağlı olarak kıyılarda günlük ve yıllık sıcaklık farkı daha azdır.

C) ÇEVRESİNDEKİ BÜYÜK KARA PARÇALARI

Anadolu'nun etrafında, Afrika, Sibiryaya ve Balkanlar gibi büyük kara parçaları vardır. Büyük kara parçalarının aşırı ısınması veya aşırı soğuması da Türkiye'nin iklimi üzerinde büyük bir etkiye sahiptir.

D) ÇEVRESİNDE ETKİLİ OLAN BASINÇ MERKEZLERİ

Anadolu'nun etrafında, farklı dönemlerde etkisini artıran ve azaltan basınç merkezleri özellikle sıcaklık ve yağış gibi elemanların yıl içindeki değişimine neden olmaktadır.

TÜRKİYE'DE SICAKLIK